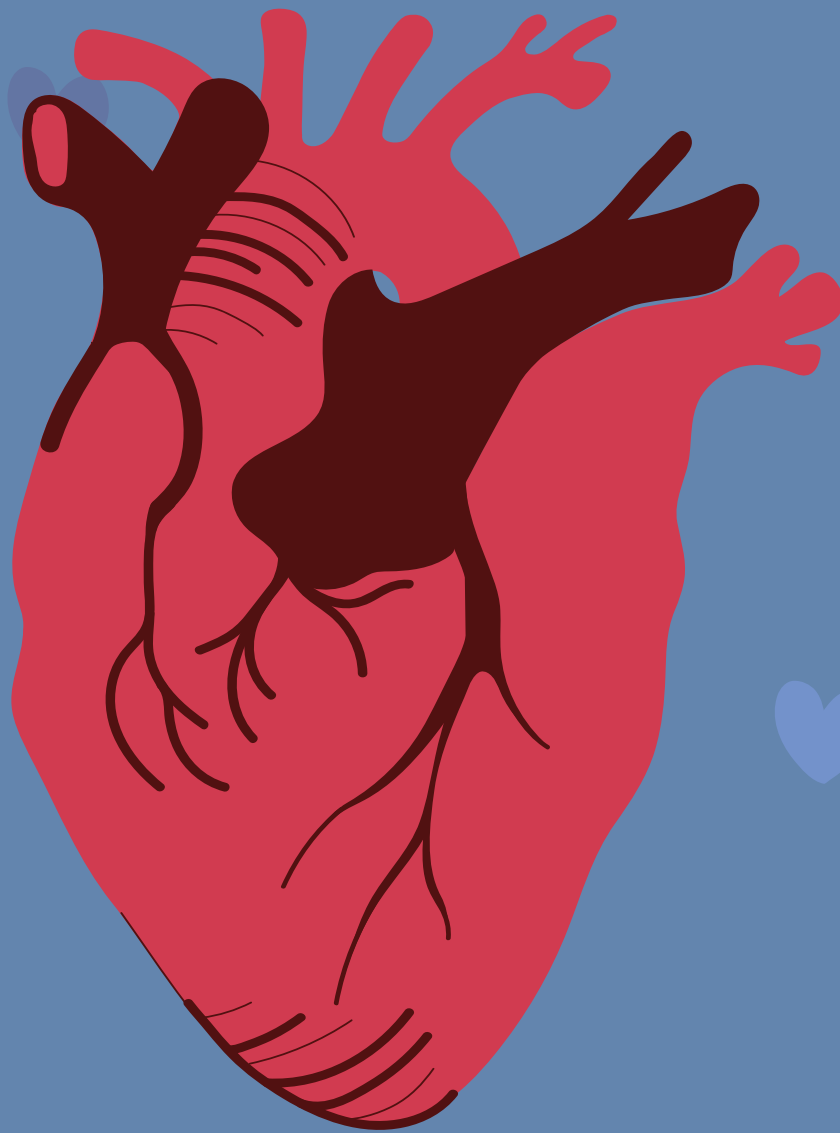

OM FASTE VENDINGER OG SAMMENSATTE ORD

HJERTET I VORES SPROG

ELEVOPGAVER

© DanskTip.dk

2024 Tekst og illustrationer © DanskTip.dk

HJERTET I SPROGET

På dansk har vi nogle sammensatte ord, som ikke direkte betyder det, vi siger. Ordene er et billede på det, vi gerne vil sige - lidt ligesom med metaforer i lyrik. Vi kan fx sige, at Adam har "fodboldfeber." Det er ikke, fordi Adam faktisk har fået feber af fodbolde, men vi har sat ordet fodbold og feber sammen for at vise med sproget, at Adam er megavild med fodbold. Så vild, at han næsten er helt syg og besat af det. Der findes mange sammensatte ord på dansk, hvor ordet hjerte indgår.

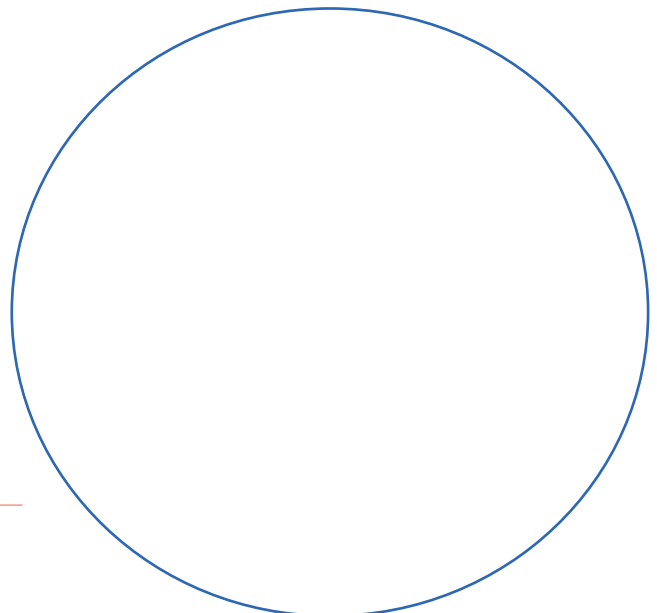
OPGAVE 1: Tegn og gæt

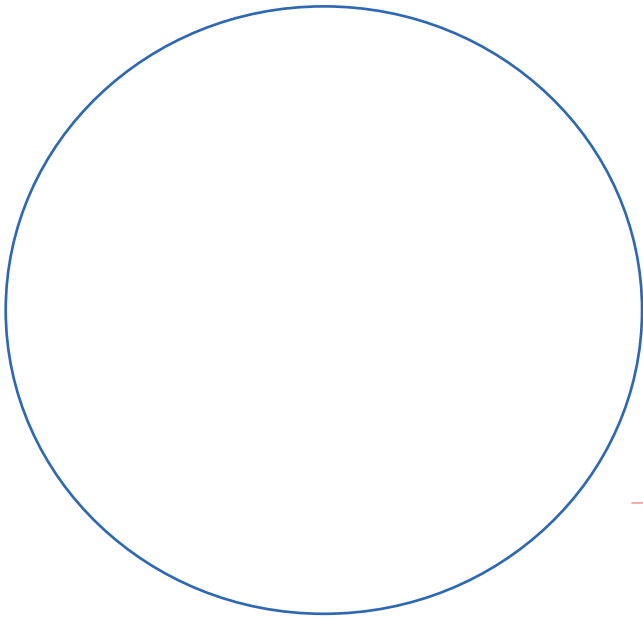
Ved du, hvad hjerte-ordene herunder betyder? Brug billedet, du får indeni, når du hører ordet, til at gætte på, hvad det betyder. Skriv dit gæt, og tegn en tegning til.

Hjertebarn

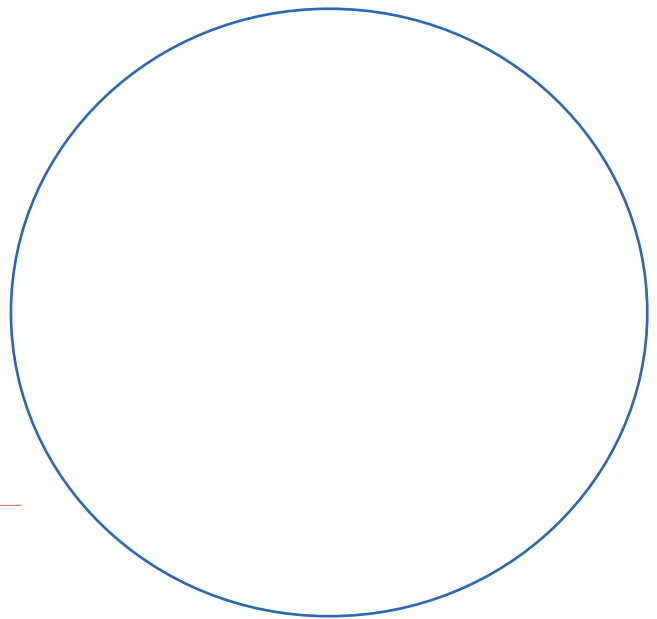
Hjerteløs

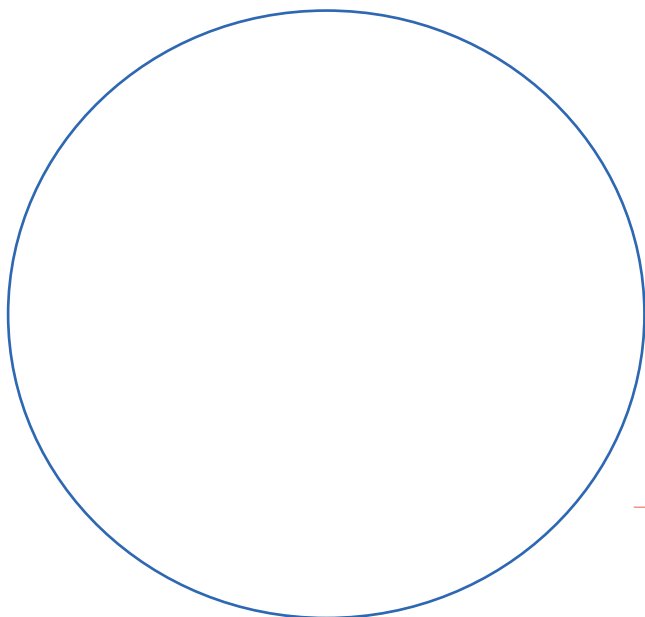

Hjerterum

Hjerteskerende

Hjertesag

OPGAVE 2: Slå det op

Nu skal du bruge en ordbog til at finde ordenes rigtige betydning.

Du kan slå ordene op på ordnet.dk eller i en ordbog, hvis I har en i klassen.

Hjertebarn

Ifølge ordbogen betyder det:

Hjerteløs

Ifølge ordbogen betyder det:

Hjerterum

Ifølge ordbogen betyder det:

Hjerteskerende

Ifølge ordbogen betyder det:

Ifølge ordbogen betyder det:

“Hjerte-vendinger”

På dansk har vi nogle faste vendinger (et andet ord for det er *idiomer*). Faste vendinger betyder ikke direkte det, vi siger/skriver, men er et billede på, hvad vi egentlig gerne vil sige. Vi bruger faste vendinger, fordi de gør sproget mere spændende og levende. I stedet for at sige, at ”Camilla er forelsket”, så kan vi sige: ”Camillas hjerte er i brand.” Det skaber et billede, og gør sætningen mere dramatisk og spændende. Læs her nogle af de faste vendinger, hvor hjertet indgår.

At være ”blød om hjertet”
At der ”falder en sten fra hjertet”
At have ”hjertet oppe i halsen”
At ”åbne sit hjerte”
At ”have et hjerte af guld”
At ”lade sit gode hjerte løbe af med sig”
At ”tabe sit hjerte”
At være ”tung om hjertet”
At have ”noget på hjerte”
At ”lette sit hjerte”

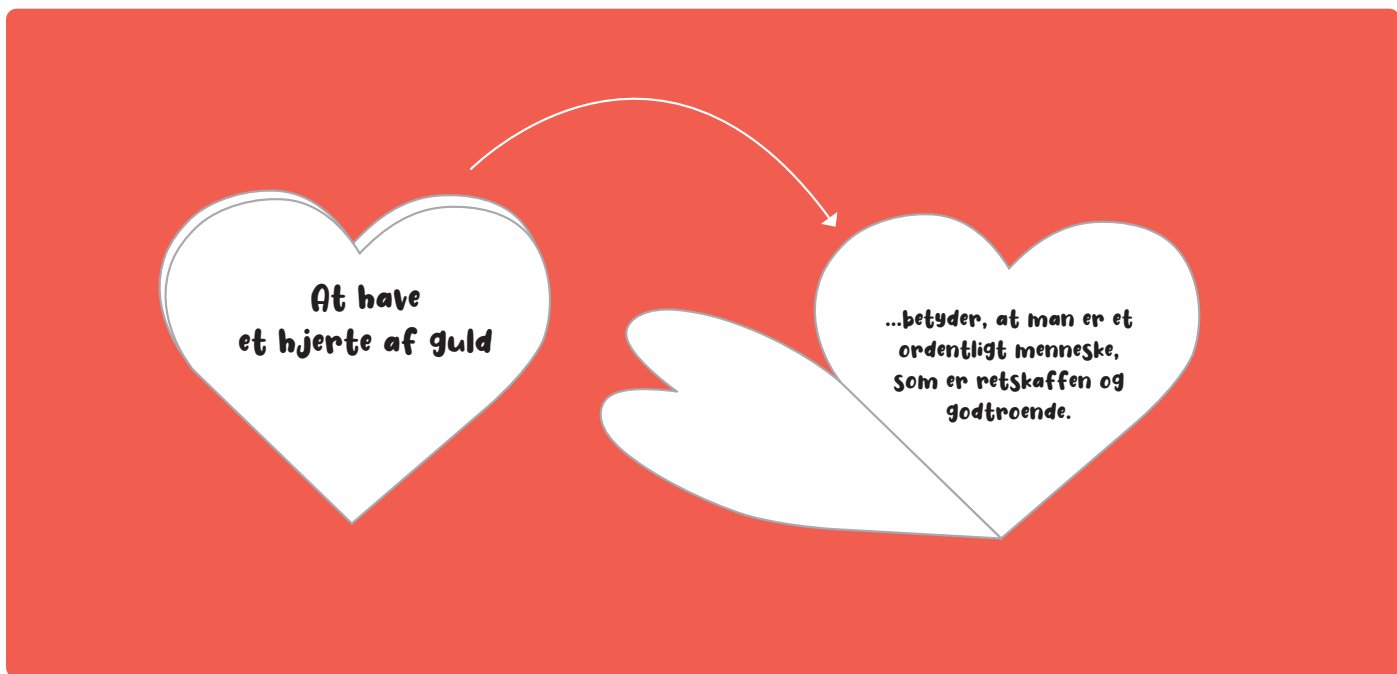
OPGAVE 3

Gå sammen med en makker eller tal fælles i klassen om:

- Hvilke billeder ser I for jer, når I hører vendingen?
- Hvad tror I, vendingen betyder?

OPGAVE 4: Hjertereordbog

Slå alle vendingerne op på ordnet.dk og læs, hvad de betyder. Lav en hjertereordbog til en vending, du ikke kendte før. Hvis du kendte alle vendinger, så kan du vælge den, du bedst kan lide. Hvis du har tid, kan du lave mere end en.

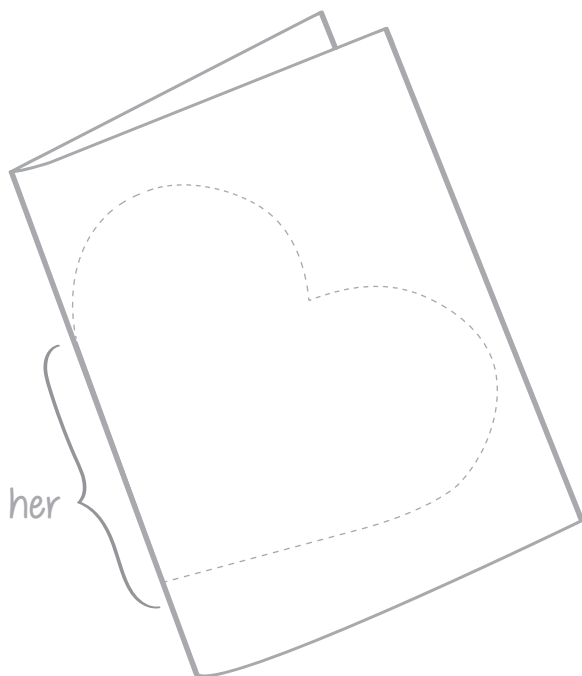

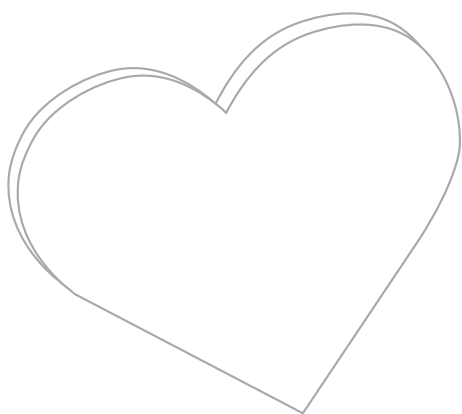
OPGAVE 5: Sådan gør du...

1. Fold dit papir på midten, så det er dobbelt. Tegn et hjerte op. En af de lige sider af hjertet skal være langs den foldede midte.

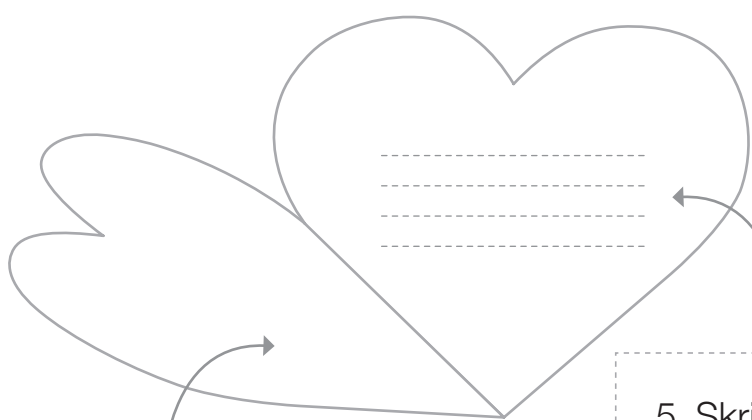
2. Klip hjertet ud. Klip langs de linjer, som på tegningen er stiplede. Klip *ikke* ved den foldede kant.

Klip ikke her

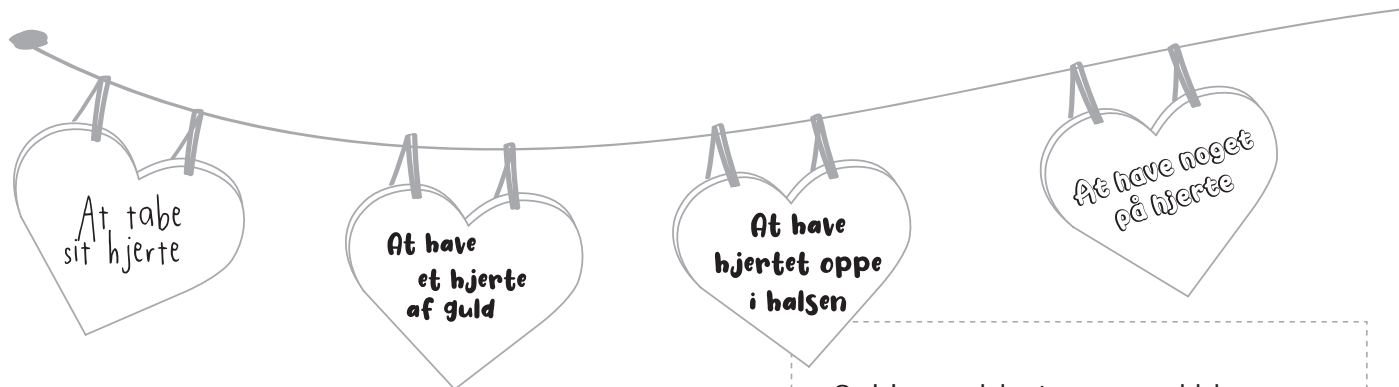

3. Skriv den faste vending på forsiden med din flotteste skrift.

5. Skriv hvad den faste vending betyder her.

4. Tegn en tegning her, som viser vendingens betydning.

6. Hæng hjerterne op i klassen.

OPGAVE 6: En hjertehistorie

Nu ved du, hvad alle vendingerne betyder. Nu skal du vælge en af vendingerne og bruge den til at skrive en historie om en person, som ”har det ligesom” vendingen. Måske om en dreng, som har hjertet oppe i halsen eller om en bedstemor, som har et hjerte af guld. Vendingen skal være med i teksten. Hvis du ikke har plads nok her, kan du skrive i dit kladdehæfte.
